

حضرت امام خمینی رحمۃ اللہ علیہ؛

قرآن، کتاب الہی یک سفر کستردہ است
کہ ہمہ از آن استفادہ می کنند؛ منتہا ہر کس بہ وضع
عمدہ نظر کتاب الہی و انبیای عظیم علیہم السلام
بر توسعہ معرفت^۱ است.

سرشناسه
عنوان قراردادی
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
یادداشت
عنوان دیگر
موضوع
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
وضعیت رکورد

یزدی، مرضیه، ۱۳۳۹ -
قرآن. سوره رحمان. فارسی - عربی. شرح
سوره رحمن با رویکرد طبی- تربیتی / مرضیه یزدی.
همدان: اقلیم دانش، ۱۴۰۰.
۹۰ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س. م.
۹۷۸-۶۰۰-۸۹۹۴-۸۷-۹

فیفا
بالای عنوان: تفسیر برگزیده موضوعی قرآن کریم.
کتابنامه: ص: ۸۳-۹۰.
نماینه.

پژوهشی نوین در سوره رحمن
تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴

20th century -- Qur'an -- Shiite hermeneutics

تفاسیر (سوره رحمان)

BP۱۰۲/۸۴۵

۲۹۷/۱۸

۷۶۲۹۱۹۲

فیفا

نویسنده و محقق	مرضیه یزدی
طراح جلد و صفحه آرا	مجید صادقیان
ناشر	اقلیم دانش
نوبت چاپ	اول / بهار ۱۴۰۱
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	--- ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۹۹۴-۸۷-۹

نویسنده برگزیده و ممتاز
پنجمین همایش بین المللی
بانوان قرآن پژوه تهران ۱۳۸۶
WWW. Marziehyazdi.ir

مراکز پخش

حق چاپ محفوظ است.

پژوهشی نوین در

حکمت
مبارک
سوره

با رویکرد

طبی-تربیتی

نویسنده برگزیده و ممتاز پنجمین
همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه
تهران / ۱۳۸۶

مرضیه یزدی

نقد

روان پاک حضرت فاطمہؑ مادر نمونہ و بانوی شہیدہ اسلام؛

و دختر گرامش زینب کبریٰؑ؛ و مہربان دوران کودکی نوجوانی ام؛

و پدر و مادرم کہ بذریعہ الهی تعالیٰ رادر وجود من کاشتند؛

و نیز بہ ستارہ زندگی ام ماہ تابان آن شہید حاج محمد حسینؑ

و نوکلان قرآنی ام تسنیم و حسین؛

و تمامی حافظان قرآن پڑوان و علاقمندان بہ معارف اسلامی؛

فهرست مطالب

۱۳	پیش گفتار
۱۵	مقدمه
۱۹	شناسه سوره مبارکه رحمن
۲۰	هدف و ساختار سوره
۲۱	یادآوری
۲۲	چکیده ای از فرازهای سوره مبارکه
۲۳	آیات و کلمات مشابه
۲۵	معرفی فراز به فراز سوره مبارکه

فراز اول

۲۶	آیات: ۱-۴
۲۶	موضوعات آیات
۲۶	قرآن شناسی Our'anology
۲۷	* نکته
۲۸	ابعاد گوناگون قرآن شناسی

| فرارز دوم |

آیات: ۵-۹	۲۹
موضوعات آیات	۲۹
زمان شناسی chronology	۲۹
بشر و ستاره شناسی	۳۰
گفتار مؤلف	۳۱
اوقات قمر در عقرب	۳۱
یادآوری	۳۱
آثار سوء کم فروشی	۳۲
* نکته	۳۲
تأثیر خوردنی ها و نوشیدنی های حرام	۳۲

| فرارز سوم |

آیات: ۱۰-۱۲	۳۴
موضوعات آیات	۳۴
زمین شناسی Geology	۳۴
سبزیجات مورد علاقه معصومین علیهم السلام	۳۵
فواید خرما ptheonix dactylifera	۳۵

| فرارز چهارم |

آیه ۱۳	۳۶
[آیه شریفه]	۳۶
موضوعات آیه	۳۶

فراز پنجم

آیات: ۱۶-۱۴	۳۷
موضوعات آیات	۳۷
انسان شناسی Anthropology	۳۷
چگونگی آفرینش ها	۳۷
مراحل مختلف در آفرینش انسان	۳۸
مراحل نفس	۳۸
شیطان شناسی	۳۹
توصیه آیت الله بهجت رحمته الله علیه	۳۹

فراز ششم

آیات: ۱۸-۱۷	۴۰
موضوعات آیات	۴۰
معجزات علمی قرآن	۴۰
* نکته	۴۰

فراز هفتم

آیات: ۲۵-۱۹	۴۱
موضوعات آیات	۴۱
دریاشناسی Oceanology	۴۱
تاویل آیه شریفه	۴۲

فراز هشتم

آیات: ۲۸-۲۶	۴۳
-------------	----

- ۴۳ برخی از مصادیق وجه خداوند
- ۴۳ وجه خدا (صفات کریمانه خداوند)
- ۴۴ راه سازی عالمانه، حرکت صالحانه
- ۴۴ رابطه علم و عمل با وجه الله
- ۴۴ پایداری تلاش های مادران گرامی
- ۴۵ گفتار تربیتی از بانو مجتهد امین رحمة الله علیها
- ۴۵ گفتار مؤلف
- ۴۶ پیشنهاد به پژوهشگران
- ۴۶ توصیه پزشکی
- ۴۷ * نکته

فراز نهم

- ۴۹ آیات: ۲۹-۳۰
- ۴۹ موضوعات آیات

فراز دهم

- ۵۰ آیات: ۳۱-۳۲
- ۵۰ موضوعات آیات

فراز یازدهم

- ۵۱ آیات: ۳۳-۳۴
- ۵۱ موضوعات آیات
- ۵۱ جوّ شناسی Metrology
- ۵۱ معانی «سلطان»

فراز دوازدهم

آیات: ۳۵-۳۶	۵۲
موضوعات آیات	۵۲

فراز سیزدهم

آیات: ۳۷-۴۰	۵۳
موضوعات آیات	۵۳
* نکته مهم تربیتی	۵۳
انواع سؤالات از کافران در رستاخیز	۵۴

فراز چهاردهم

آیات: ۴۱-۴۵	۵۵
موضوعات آیات	۵۵
معانی «ءان»	۵۵
نحوه پذیرایی از مجرمان در جهنم	۵۶

فراز پانزدهم

آیات: ۴۶-۵۹	۵۷
موضوعات آیات	۵۷
بهشت در انتظار خائفان	۵۷
مقام ربّ	۵۷
خوف های حقیقی	۵۸
جَنّتان (دو بهشت)	۵۸
بهشت مقربین و نعمت های آن	۵۸

۵۹		* توصیه
۵۹		خشیت
۶۰		درجات و مراتب خوف از خداوند
۶۰		گفتار مؤلف
۶۱		گفتار تربیتی
۶۱		ترس از خدا در خلوت با نامحرم
۶۲		مسأله ۸۱۴ توضیح المسایل

فراز شانزدهم

۶۳		آیات: ۶۰-۶۱
۶۳		موضوعات آیات
۶۳		آیه ای مطلق و منحصر به فرد
۶۳		تفاوت احسان و عدالت

فراز هفدهم

۶۴		آیات: ۶۲-۶۹
۶۴		موضوعات آیات
۶۴		مراتب بهشت
۶۴		دو چشمه جوشان
۶۵		میوه های بهشتی
۶۵		* نکته
۶۵		* لطیفه

فراز هجدهم |

آیات: ۷۸-۷۰	۶۶
موضوعات آیات	۶۶
انواع کامیابی های ابدی در بهشت	۶۶
زیباتر و جالب تر از حوریان بهشتی	۶۷
صفات عالی زنان صاحب کمال دنیوی	۶۷
خردورزی	۶۷
کنترل زبان، چشم، فکر و خیال	۶۸
* نکته	۶۹
گفتار مؤلف	۶۹

ترجمه ابتدای آیات به لاتین |

ترجمه ابتدای آیات به لاتین	۷۲
----------------------------	----

فهرست ها |

فهرست کتب	۷۹
منابع عربی	۸۲
کتاب نامه	۸۳
منابع اینترنتی	۸۶
REFERENCES	۸۷

پیش‌گفتار

این مجموعه؛ با هدف معرفی گزینشی تفسیر موضوعی برخی از مفاهیم کلمات و آیات [نه کل مفهوم کلمه یا آیه] سوره مبارکه «رحمن»؛ و با ارایه فهرست مختصری از تفسیر موضوعی فراز به فراز سوره شریفه، جهت علاقمندان به قرآن و معارف اسلامی به ویژه [حافظان سوره‌های قرآن مجید] که توان و یا فرصت مراجعه به تفاسیر را ندارند؛ ولی گرایش به تلاوت و حفظ قرآن دارند. اما به خاطر سپردن ترتیب آیات و شمارگان آن جهت «تثبیت حفظ» برای آنان به سهولت امکان پذیر نبوده؛ به همراه ارایه کلمات مشابه در همین سوره؛ و نکات علمی، تربیتی، طبّی و بهداشتی برخی از آیات با توجه به موضوعات آیات نیز مطرح شده است.

از آنجا که در این اثر به همراه تدبّر در آیات کریمه توصیه‌هایی نیز مطرح شده است. در بین کتب تفسیری، به فضل الهی، این موارد؛ مزیت‌های منحصر به فرد این مجموعه می باشد.

بی شک؛ اگر فایده‌ای از این مجموعه نصیب نگارنده گردد،

سببش عنایتی است که مشتاقان فهم واژه‌ها، مفاهیم قرآنی و حافظان - گرامی کلام وحی در مورد فهم آیات و حفظ کریمه؛ و تلاشی است که قرآن پژوهان جوان در بررسی موضوعی و تدبّر پیرامون آیات خواهند داشت.

اگر کاستی‌ها و نقایصی مشهود است، قسمتی ناشی از ضعف علمی حقیر، قلت منابع تفسیر موضوعی و عدم سهولت دسترسی به کارشناسان تفسیر موضوعی، در شرایط خاص زمان، جنگ بیولوژیک و قرنطینه می‌باشد.

از آنجا که شناساندن این کتاب آسمانی و آشنایی بیشتر با سوره‌هایی که خواندن آن‌ها در مراسم مذهبی مرسوم است؛ وظیفه‌ای الهی است. لذا بر تهیه کننده این مجموعه منّتی بزرگ خواهد بود که صاحب نظران با پیشنهادات، مسئولین با حمایت‌ها و ارایه تسهیلات برای بانوان قرآن پژوه، تمهیدات بیشتری را فراهم نمایند.

مقدمه

مجموعه‌ای که در اختیار دارید ، معرّفی شتاب زده‌ای از سوره مبارکه [رحمن] است ؛ که به مصداق آب دریا را اگر نتوان کشید ، هم به قدر تشنه‌گی باید چشید ؛ می‌باشد.

ضمن معرّفی فضیلت خواندن این سوره مبارکه ، تلاش شده تا ضمن رعایت ایجاز و اختصار ، نخست نکات و موضوعات آیات مبارکه ؛ فراز به فراز معرفی شود. و اهمّ آنچه در تفاسیر عربی ، فارسی و سایر منابع مربوطه به آنها پرداخته شده ؛ اشارتی شود.

مزیت استفاده از این روش در حفظ قرآن و «تدبّر» پیرامون آیات ؛ این است که اوّل مخاطب گرامی با ساختار کلی سوره ؛ بهتر آشنا می‌شود. و ثانیاً زمینه «تدبّر» و «تفکّر» و ایجاد اندیشه های جدید ، در ذهن فراهم می‌شود. به خصوص که بسیاری از افراد با داشتن مسئولیت‌های متعدّد در زندگی ؛ فرصت مراجعه به تفاسیر را نداشته و از لذّت درک مفاهیم قرآن محروم گشته و در نتیجه از حفظ [برتر و پایدار] آیات نیز

محروم می شوند. در این زمینه امام علی علیه السلام می فرماید: «در قرائتی که در آن تفکّر نباشد خیری نیست». و آنچه از تلاوت، ترتیل و تجوید مهم تر است؛ تدبّر و تفکّر در آیات برای حرکت در مسیر الهی است. و دستور «تدبّر» در آیات برای همه عصرها و نسل هاست. تا کسی گمان نکند همه نکات قرآن راپیشینان فهمیده اند. و دیگر جایی برای «تدبّر» نیست.

سرگرمی با آیات و الفاظ بدون توجه به معانی آنها چه بسا از «حیله های شیطان» محسوب شود. [لازم به یادآوری است که بنی امیه با تفسیر قرآن مخالف بودند]. و این نوع تلاوت انسان را از انجام «محرمات الهی» باز نمی دارد. و اینگونه می شود که گاه حافظان و تلاوت کنندگان قرآن مرتکب حرام هم می شوند. پس نباید صرفاً به قصد و نیت ثواب؛ به حفظ آیات و تلاوت پرداخت. بلکه آشنایی با معارف و احکام الهی و تدبّر پیرامون آیات، عمل به آنها؛ در اولویت قرار دارد.

البته این مجموعه؛ تنها بیان کننده برخی از موضوعات و مفاهیم آیات است. این عدم تکمیل مفهوم آیه، خود موجب تفکّر بیشتر در آیات شده؛ و با مراجعه به ترجمه و تفسیر «مبسوط» به حفظ پایدار و برتر قرآن مجید و تدبّر پیرامون آیات؛ ان شاء الله کمک شایانی می شود.

یادآوری چند نکته

- ۱- لازم است مخاطبان گرامی، قبلاً با ترجمه آیات آشنا باشند؛ تا استفاده و بهره بیشتری از این مجموعه داشته باشند.
- ۲- مراجعه به ترجمه و تفسیر مبسوط آیات شریفه؛ موجب تکمیل مفهوم آیه در ذهن مخاطب محترم می‌گردد.
- ۳- در معرفی نکات آیات، هم از نگارش «تلخیصی» استفاده شده و هم نگارش مبسوط؛ که این نوع نگارش در نوع خود «ابتکاری» بوده و در سایر منابع تفسیری یافت نمی‌شود.
- ۴- غالباً در نقل نکات از منابع تفسیری؛ «اقتباس» نیز شده است.
- ۵- از ارایه متن کامل آیه، ترجمه و شرح مفصل تفسیر آیات؛ جهت جلوگیری از حجیم شدن مطالب، خودداری شده است. علاقمندان می‌توانند به کتب تفسیری و یا با کارشناسان علوم قرآنی در تماس باشند. شماره تلفن‌های [۰۵۱۳۲۰۲۰ و ۰۹۶۴۰] آماده پاسخ‌گویی می‌باشد.
- ۶- استفاده از مدرّس محترم تفسیر قرآن و کارشناسان مربوطه؛ بر بازدهی کار می‌افزاید.
- ۷- نکته‌های منتخب در هر آیه، متنوّع، مختلف و مشتمل بر مفاد آیه در همان سوره می‌باشد.
- ۸- از آوردن نکات تکراری خودداری شده است. مگر در مواردی که نکات دیگری از آن استخراج شده باشد.
- ۹- نکات گزینش شده نمونه‌ای از لطایف، نکات قرآنی و

- قطره‌ای از دریاست؛ که هرگز به عمق این بحر عمیق نتوان رسید.
- ۱۰- مزیت منحصر به فرد این مجموعه براساس مفاد آیات شریفه در این سوره؛ با توجه به آموزه‌های اسلامی، طب اسلامی، روان شناسی اسلامی؛ توصیه‌ها و پیشنهاداتی برای سلامت جسم و روان نیز مطرح شده است.
- ۱۱- مطالعه این اثر جهت پیشگیری از برخی امراض مفید است.
- ۱۲- این مجموعه برخلاف سایر منابع عربی و فارسی که اغلب آنها آیات مشابه؛ را در سایر سوره‌های قرآنی مطرح نموده‌اند. کلمات مشابه را در همین سوره عنوان می‌نماید.
- ۱۳- شبیه قرآن عثمان طه، ابتدای هر آیه و معادل لاتین آن نیز آمده است.
- ۱۴- در این مجموعه آیات فراز به فراز تفکیک شده‌اند.

امید است مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف این اندک هدیه را پذیرا باشد.

همدان / مرضیه یزدی

فروردین ۱۴۰۱ / رمضان المبارک ۱۴۴۳

در صورت بهره‌وری از این مجموعه در ابعاد گوناگون زندگی؛ به عنوان یک دین معنوی؛ اثر را به اطرافیان خود معرفی نمایید.

شناسه سوره

سوره مبارکه «رحمن» نود و هفتمین سوره‌ای است، که بر قلب مبارک پیامبر ﷺ فرود آمده است. این سوره در «مکه» و بعد از سوره «رعد» نازل شده است.

در روایت است که: هر چیزی را عروسی است [جلوه‌ای از حُسن و زیبایی دارد]. و عروس قرآن، سوره رحمن است. روایات زیادی در فضیلت تلاوت این سوره از پیامبر ﷺ و ائمه علیهم السلام نقل شده است. از جمله در حدیثی از امام جعفر صادق علیه السلام می‌خوانیم: «کسی که؛ این سوره را بخواند؛ و در برخورد با آیه شریفه فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ بگوید: لا بَشْيَءٍ مِنْ آلَاءِ رَبِّ أَكْذَب. اگر مرگ او در شب یا روز رسد؛ شهید محسوب می‌گردد». و این سوره در دل «منافق» جای نمی‌گیرد. و «مداومت» در خواندن این سوره موجب «شفاعت» در قیامت می‌گردد. در قیامت به خواننده این سوره خطاب می‌شود: داخل بهشت شوید و هر جاکه می‌خواهید «ساکن» شوید. این سوره مبارکه دارای ۷۸ آیه می‌باشد.

هدف ساختار سوره

این سوره مبارکه اشاره ای است، به این که خداوند جهان را با تمام اجزای آن آفریده و آن را به گونه ای نظام بخشیده است؛ که جنّ و انس از آن بهره ببرند. سپس در آن آمده است که عالم دو مرحله دارد. مرحله دنیا که نابود شدنی است. و مرحله آخرت که همیشگی است.

در قیامت است که نیک بختی از تیره بختی و نعمت از عذاب متمایز می شود. و لذا پیوسته این جمله ی پرسشی که خالی از عقاب نیست؛ تکرار می شود که: «پس کدام یک از نعمت های پروردگارتان را انکار می کنید».

این سوره با صفت «رحمان» که حکایت از رحمت فراگیر خدا دارد آغاز شده است. رحمتی که در دنیا شامل مؤمنان و کافران؛ در آخرت تنها شامل مؤمنان می شود.

یادآور

براساس مرجع [القرآن الکریم التّقسیم الموضوعی المفهرس] که آیات شریفه را بر اساس «موضوعات» مطرح شده، تقسیم بندی نموده و جالب‌تر آنکه با تغییر موضوع آیات «رنگ» متن در صفحه نیز تغییر می‌کند. در تقسیم بندی «موضوعی» آیات در آن قرآن از «هفت رنگ» استفاده شده است.

سوره رحمن در این قرآن با «شش» فراز و با استفاده از «سه» رنگ، معرفی شده است. و برخی از فرازها کلی مطرح شده است. به عنوان مثال آیات [۶۶ - ۷۸] با رنگ «سبز» و با عنوان «موضوع» اوصاف بهشت متّقین، معرفی شده است. اما در این مجموعه؛ جهت سهولت در «حفظ» آیات و آشنایی بیشتری با موضوعات و برخی مفاهیم سوره مبارکه؛ و تدبّر در آیات در «هجده فراز»، معرفی شده است.

چکیده‌ای از فرازهای سوره رحمن

این سوره مبارکه ؛ به هجده فراز کلی تقسیم شده است .

- فراز اول** نعمت آموختن قرآن به پیامبر ﷺ ؛
- دوم** آفرینش موزون آسمان ، رعایت عدالت اجتماعی ، اقامه قسط در معاملات ؛
- سوم** آفرینش زمین و روییدنی های گوناگون آن ؛
- چهارم** آیه شریفه ، یادآوری نعمت های متنوع الهی ؛
- پنجم** چگونگی آفرینش انسان و جن ؛
- ششم** طلوع و غروب خورشید و ماه ؛
- هفتم** نعمت دریاها ، کشتی و کوه ها ؛
- هشتم** فانی شدن عالم دنیا و بقای ذات خداوند اعلی ؛
- نهم** آفرینش های جدید خداوند ؛
- دهم** حسابرسی سریع آدمیان و جنیان ؛
- یازدهم** عدم فرار از حکومت الهی ، سفرهای فضایی ؛
- دوازدهم** احاطه دود و آتش بر منکران به هنگام حسابرسی در قیامت ،
- سیزدهم** شکافته شدن آسمان به هنگام قیامت و نزول فرشتگان به زمین ؛
- چهاردهم** سیمای مجرمان در قیامت و احوال آنان در جهنم ؛
- پانزدهم** خوف از خداوند و بهشت مقرّبین و نعمت های آن ؛
- شانزدهم** آیه ای منحصر به فرد و مطلق ؛
- هفدهم** مراتب بهشت (اصحاب یمین) و نعمت های متنوع آن ؛
- هجدهم** کام یابی های ابدی بهشتی ؛

آیات و کلمات مشابه

در این مبحث بدون توجه به جایگاه کلمات در آیات، صرفاً جهت تقریب ذهن و سهولت در حفظ؛ کلمات مشابه، در این سوره شریفه مطرح می شود.

میزان:	در آیات شریفه	۹، ۸، ۷
فاکّه:		۶۸، ۵۲، ۱۱
نار:		۳۵، ۱۵
نخل:		۶۸، ۱۱
جان:		۷۴، ۵۶، ۳۹، ۱۵
خلق:		۱۵، ۱۴
مرجان:		۵۸، ۲۲
ذوالجلال و ذی الجلال:		۷۸، ۲۷
الإنس:		۷۷، ۳۳
الأرض:		۳۳، ۱۰
السّماء:		۳۷، ۷
جَنّان:		۶۲، ۴۲
لمیطمئنّ:		۷۴، ۵۶
عینان:		۶۶، ۵۰
فیهما:		۶۸، ۶۶، ۵۲، ۵۰
فیهنّ:		۷۰، ۵۶
الإحسان:		۶۰، ۶۰
حسان:		۷۶، ۷۰
فَبأیّ ءالٍ رَّبِّکَما تَکذِّبان؛		

این آیه شریفه در مجموع ۳۱ مرتبه در این سوره مبارکه تکرار شده است.

معرفے فراز بہ فراز

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

فراز اول

آیت مبارک ۱-۴

موضوعات آیات

قرآن شناسی Qur'anology

«رحمن» اسم خاص و مختص خداوند، رحمانیت خداوند حق تمامی مردم از خدای یگانه، به اعتبار یک رحمت، «رحمن» است نسبت به مؤمن، کافر و مشرک؛ به اعتبار صد رحمت «رحیم» است. نود و نه رحمت ویژه خداوند در روز رستاخیز ویژه مؤمنان؛
مهربانی خداوند؛ نعمت معلم حقیقی، آموختن قرآن بزرگ‌ترین نعمت خداوند به حضرت محمد ﷺ، قرآن دیدار با خداست، خلقت انسان، قوای استدلال مختص انسان،

نکته

مهربانی خداوند قبل از آموزش قرآن عنوان شده است. پس مهم‌ترین صفتی که مستلزم آموزش قرآن است؛ توجه به ایجاد روابط عاطفی و مهربانی مربیان و متریان محترم قرآن مجید در کلاس؛ است. ضرورت مهربانی در تعلیم و تربیت اسلامی، [روان‌شناسی آموزش قرآن]؛

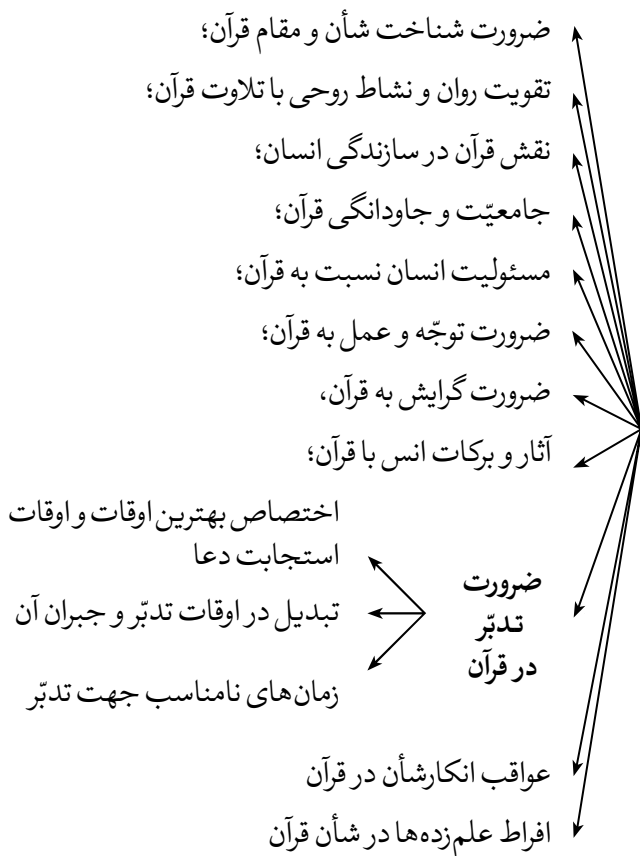
بر اساس روایات، یکی از مهم‌ترین حقوق فرزندان بر والدین؛ آموختن قرآن به آن‌هاست. و اگر اولیای گرامی، توان انجام این مهم را ندارند. از مراکز قرآنی استفاده نمایند. ضرورت آموزه‌های قرآنی و نهادینه نمودن رفتارهای مذهبی در کودکان؛

نقش خانواده در تربیت مذهبی کودکان، بیشتر از نهادهای متکفل آن است. کیفر بی‌توجهی و ترک آموزش دینی فرزندان، بیان: تفهم آموختن و فهماندن دیگران به انسان؛ منظور از «بیان»، آموزش اسماء و کُلّ حقایق جهان هستی به حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام می‌باشد.

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام می‌فرماید: منظور از «البیان»، اسم اعظم است. که آدم به سبب و برکت آن، تمامی لغات را یاد گرفت. و بالأخره مفهوم اظهر آیه شریفه؛ خلقت وجود گرامی حضرت محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و آموزش تمامی علوم گذشته و آینده به آن حضرت؛

ابعاد گوناگون قرآن شناسی

فراز دوم

آیات مبارکه ۵-۹

موضوعات آیات

خلقت عالم با حساب دقیق؛ نظام جهان هستی و جامعه بشری، نظم و نظام خورشید و ماه، سجده گیاهان و درختان برای خداوند (سجده تکوینی)،

ستاره
گیاه

نجم

در این آیه مبارکه؛ نجم به قرینه درخت، گیاه معنا شده است. توازن در کهکشان‌ها، شهرهای آسمانی، زندگی در کرات دیگر؛

زمان شناسی Chronology

از دیدگاه مزاج شناسی، پرتو سیارات و کاینات می‌تواند؛ در فیزیک اشیا و عناصر اثر بگذارد. و ماهیت آن‌ها را دگرگون سازد؛ از این رو تشخیص

مزاج زمان و مکان را برای انجام افعال گوناگون ضروری می‌پندارند. زمان شناسی یا (کرونولوژی) علمی است که؛ ضرورت توجه به این پرتوها را توصیف می‌نماید. شادابی افراد در فصل بهار و پراثری شدن افراد در ایام سیزدهم و چهاردهم ماه قمری، ناشی از این پرتو است. که مقالات علمی متعددی پیرامون آن نگاشته شده است.

عصبانیت افراد دموی و صفراوی مزاج، در همین ایام نیز جلوه دیگری از همین پرتو است. که افزایش آن گاهی موجب بروز رفتارهای ناهنجار مانند؛ دعوها، تصادفات، خودکشی‌ها و جرایم جنون آمیز می‌گردد. حالاکه از اثر پرتوهای آسمانی بر زمین، آگاهی یافتید به مبحث بشر و ستاره‌شناسی می‌پردازیم.

توجه به ایام و اوقات مناسب جهت فرزندآوری

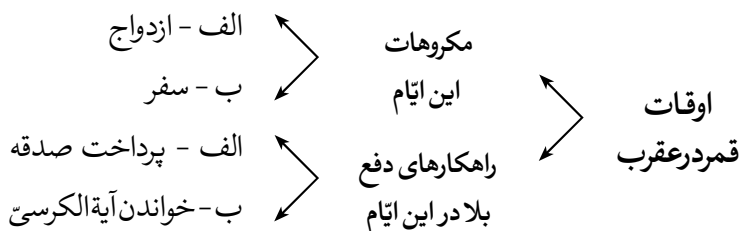
استمرار بهره‌مندی انسان‌ها از پرتو انرژی ماه و خورشید، مزاجی را پدید می‌آورد؛ که آن را مزاج فصل و مزاج موقعیت جغرافیایی می‌نامند. و انسان‌ها باید آداب تغذیه و زندگی خود را با آن هماهنگ نمایند.

علاوه بر پرتو ماه و خورشید؛ سیارات دیگری نیز هستند که دَوَران چرخش آن‌ها متفاوت است. از این جهت گاهی پرتو ستاره و یا سیاره‌ای با سیاره دیگر تلاقی کرده و هم زمان می‌شود. این هم زمانی موجب تابش عنصری جدید می‌گردد. که می‌تواند تغییراتی مثبت و یا منفی در کیفیت مزاج مخلوقات کره زمین؛ اعم از حیوانات، انسان‌ها و گیاهان پدید آورد. که برآیند اثر مثبت و منفی این سیارات در ساعتی خاص بر کره زمین؛ ساعت «سعد» و یا «نحس» می‌نامند. و ایضاً اوقات «قمر در عقرب»؛

گفتار مؤلف

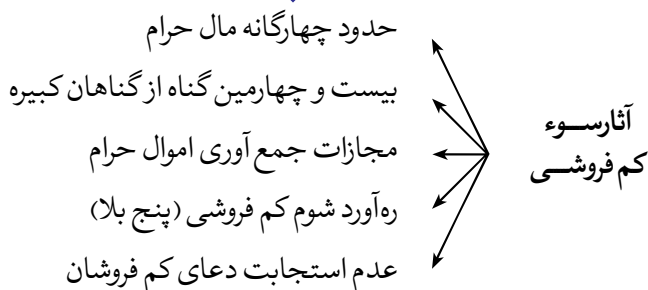
اوقات قمر در عقرب: زمانی که ماه در داخل صورت فلکی «عقرب» سیر می‌کند. سیر ماه در ۱۲ صورت فلکی؛

یادآوری لازم به یادآوری است ، در هر ماه این ایام وجود دارد. [حتی در ماه مبارک رمضان] شماره تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۲۰ این ایام را در هر ماه بازگو می‌نماید.

عدم انجام خلاف در معاملات ، خطر تجارت بدون فقه، آثار لقمه‌ی حرام، توجه به انصاف در روابط اجتماعی، پرهیز از کم فروشی [بیست و چهارمین گناه کبیره]، توازن و عدالت در معاملات؛
میزان ← دین مبین اسلام؛ یاری خواستن از خداوند در مشکلات اقتصادی، تفاوت قسط و عدل:
قسط ← عدل مجسم و قابل رؤیت؛

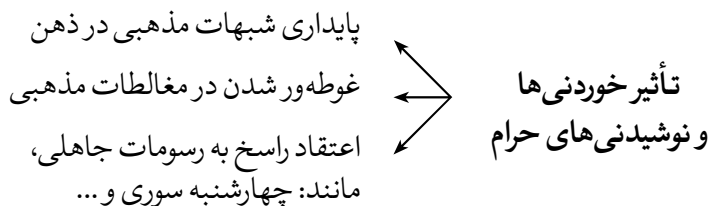
ضرورت تربیت اقتصادی فرزندان بر محور شرع مقدّس [رعایت حقوق دیگران و عدم زیان رسانیدن به آنان]، حکم وضعی اعمال در سرقت کودکان، جبران با اولیا می‌باشد.

نکته از مهم ترین آثار کم فروشی و درآمدهای فاسد ، محرومیت از رزق معین و تقسیم شده خداوند است. و از طرف دیگر مورد سؤال و مؤاخذه خداوند نیز قرار می گیرند.

نقش حلال و حرام در مباحث اقتصادی و دیگر علوم به خصوص علوم تجربی؛ تأثیر اساسی تغذیه [غذا] و درمان [با داروی ناپاک] در دو قوس صعود و نزول انسان ← تأثیر در نسل انسان و تحویل فرزندان ناصالح به جامعه؛ بر همین اساس امام صادق (علیه السلام) می فرماید: «کسب الحرام یبین فی الذریة»؛ درآمدهای اقتصادی نامشروع و حرام در نسل های بعدی انسان تأثیرگذار است. و آشکار می شود.

در قوس صعود، همین غذا و دارو ← اندیشه ← **گفتار سنجیده**

و بر همین اساس بزرگانی همچون بوعلی سینا تعهد سپردند؛ که
هرگز برای درمان بیماری از حرام الهی مانند «شراب و...» استفاده نکنند.

فراز سوم

آیات مبارکه ۱۰-۱۲

موضوعات آیات

زمین شناسی Geology

اصل اباحه، نعمت های متنوع زمین جهت انتفاع، وجود میوه ها و نخل های پرشکوه در زمین، نعمت خرما، دانه های سبوس دار، دانه های شفابخش، گیاهان دارویی و درمان بیماری ها، رمز گیاهان دارویی، دم نوش های گیاهی مؤثر، عرقیات مفید، خوراکی های شفابخش، گیاهان خوشبو از دیگر نعمت ها؛ سبزیجات، انواع سبزیجات و مزاج آن ها، فواید خوردن سبزی با غذا، سبزی در سفره؛

کاسنی *Cichorium intybus*: بازکردن
گرفتگی های عروق، اثر محافظتی بر
کبد، کلیه و...

خرفه *Portulaca oleracea*: آثار ضدّ
دیابتی، بهبود زخم روده در کولیت
اولسرو، و...

نُه ویژگی خرما (آثار آنتی اکسیدان
قوی و ضدّ بسیاری از سرطان ها)

خرما و نشاط روحی

مفید جهت آرامش زنان باردار و
افزایش شیر در ایام شیردهی

زمان و نحوه خوردن خرما

مواقع منع خوردن خرما

سبزیجات

مورد علاقه

معصومین علیهم السلام

خرما

Pheonix
dactylifera

فراز چهارم

آیه مبارکه ۱۳

موضوعات آیات

شروع [فبأیّ ءالاء ربکما تکذبان] می باشد.
نشان دهنده تکرار و تعدّد نعمت های الهی است. اقرارگیری بر
نعمت های الهی یکی از رموز آن می باشد.
خداوند متعال سی و یک مرتبه بعد از بیان نعمت های مختلف این
جمله را تکرار می کند. و این تکرار، یکی از فنون «فصاحت» است.
ءالاء: نعمت ها؛

فراز پنجم

آیات مبارکه ۱۴-۱۶

موضوعات آیات

انسان شناسی Anthropology

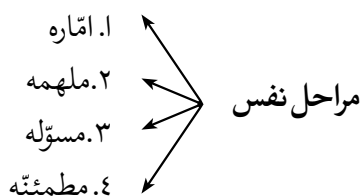
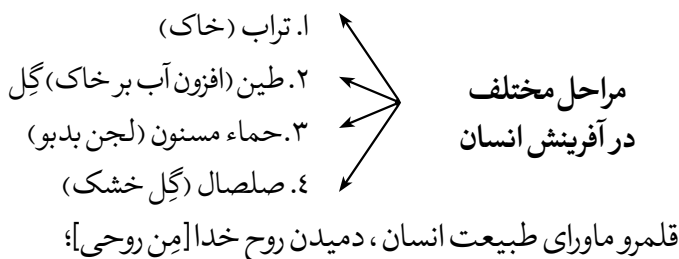
اشاره به علم (انسان شناسی)، چگونگی خلقت انسان و جنیان، مقصود از «الإنسان» حضرت آدم عليه السلام، و منظور از «جان» ابوالجنّ یعنی پدر جنیان، منظور «ابلیس» است.

جنّ

مؤمن
کافر

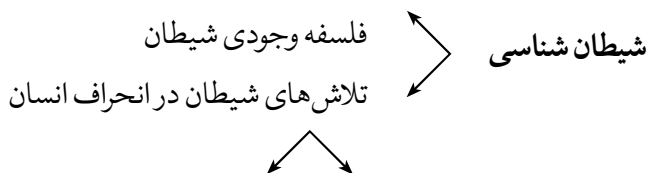
چگونگی آفرینش ها

انسان : خاک (گِل خشک)
جنّ : آتش
فرشته : نور

ایمان جَنّیان اهل یمن، مکلف بودن جَنّیان، تفاوت ماهوی و نوعی فرشته با جنّ، تمثّل فرشتگان، ابطال نظریه «داروینیسیم» و «لامارکسیسم»؛ شگفتی آفرینش انسان از گِل خشک و آفرینش جنّ از تشعشات آتش؛ نفی سیاست شیطنانی ماکیاولیسم: [هدف وسیله را توجیه می‌کند]، سیمای انسان‌های شیطان نما، شیطان شناسی، انسان شناسی انسان؛ اقتدای به شیطان، یک نمونه از اقتدای به شیطان؛ کسی که داشته‌های خود را حاصل تلاش عالمانه خویش می‌پندارد، تحت «ولایت شیطان» است. و هر کس به علم خویش؛ دلخوش باشد و آن را دلیل «برتری» خود بر دیگران بداند؛ به ابلیس اقتدا کرده است. بایستی همه کمال‌ها و بهره‌های علمی را از خداوند دانست.

از کنار پیشنهادات «تلخ» شیاطین انسی و جَنّی به راحتی بگذریم؛ تا به راحتی از گناهان فاصله بگیریم. با آبرویستن و با ایمان از دنیا رفتن بالاترین دستاورد انسان در دنیا؛

اندیشه —→ القای افکار منفی و بد بینی نسبت به خداوند، دین ،
 اولیای الهی و احکام مذهبی ؛
 عمل —→ القای عدم قبولی اعمال و تلقین باطل بودن اعمال؛
 عامل بازدارنده —→ بی اعتنایی به القائنات شیطانی و آشنایی کامل با
 احکام الهی و معارف الهیه ؛ و گفت و گو با کارشناسان مذهبی ؛

توصیه آیت الله بهجت رحمته الله

از عالم بزرگوار ، آیت الله بهجت رحمته الله سؤال شد. چگونه از «خواطر
 شیطانی» و القائنات این ملعون در امان باشیم؟ فرمود: توجّه به نماز در اوّل
 وقت. سؤال شد اگر در آن زمان حضور قلب اندک باشد، تکلیف چیست؟
 فرمود: با کمترین حضور قلب و حتّی بدون حضور قلب هم نمازهای
 واجب را در اوّل وقت به جا آورید. و به طور یقین به جایی که می خواهید
 خواهید رسید.

فراز ششم

آیه‌ها ۱۷-۱۸

موضوعات آیات

معجزات علمی قرآن

نعمت طلوع و غروب خورشید و ماه، از معجزات علمی قرآن؛ آیه شریفه دلالت بر [کروی بودن زمین]، پروردگار دو مشرق و دو مغرب [فصول تابستان و زمستان]؛ اختلاف افق در شهرها؛

نکته همواره در هر نقطه از کره زمین اوقات شرعی است. و موقع پخش اذان است. و هیچ لحظه‌ای در شبانه روز نیست که در آن لحظه؛ پخش اذان نباشد.

فراز هفتم

آیات سوره ۱۹-۲۵

موضوعات آیات

دریاشناسی Oceanology

قراردادن دو دریای تلخ و شیرین در کنار هم، قراردادن حایل در بین آنها، نعمت دریاها، علم خداوند به امواج دریاها، استفاده از دریا و ساحل، عجایب دریاها، حیوانات دریایی، حلیت برخی از گوشت های دریایی، صید دریایی، حرکت کشتی در دریا، سایر مصنوعات و از دور نمایان در دریاها چون کوه؛ عجایب کوه ها، نقش کوه ها در حفظ تعادل زمین،

دریاهاى شور ($\frac{3}{4}$ زمین) دو دریا
دریاهاى شیرین در مخازن زمین

[عدم مخلوط شدن آب های این دو دریا به هنگام جز و مد]،
منظور از حایل بین دو دریا ← مخازن و مجاری آب های شیرین، که

خاصیت آب‌های شور حفظ می‌شود؛ و شیرین نمی‌شوند. و یا منظور از «بحرین» دریای فارس و روم است. به جهت اینکه دریای روم به دریای فارس متصل می‌شود. و مانع و برزخ این دو دریا «جزایر» هستند.

تأویل آیه شریفه

گروهی از مفسرین گفته‌اند. مقصود از دو دریا؛ بحر ولایت، بحر عصمت و رسالت است. که در وجود گرامی علی علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام، متجلی است. و فاصله و برزخ بین آن دو، وجود گرامی پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم، است. وسعت علم، کمال، فضیلت، مقام و امتیازات بی‌شمار آن دو بزرگوار چون دریاست.

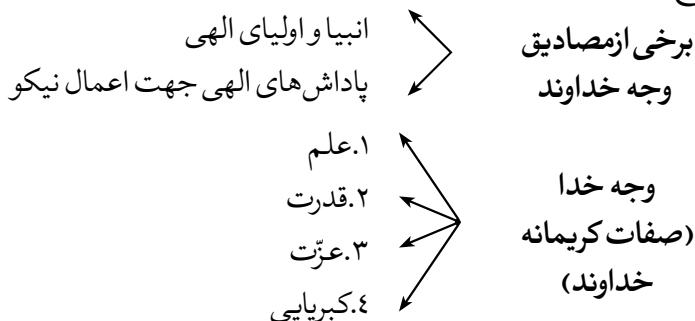
استخراج مروارید و مرجان از آن دو دریا، منظور از لؤلؤ و مرجان؛ در تأویل آیه: حضرات امام حسن و امام حسین علیهما السلام هستند.

فصل هشتم

آیات مبارکه ۲۶-۲۸

موضوعات آیات

[فصل الخطاب] سوره مبارکه؛ از [غرر آیات] می باشد. توجّه به پایان پذیری عالم دنیا، بقای تنها ذات خدا؛ عدم دگرگونی در ذات خداوند، فناى انس و جنّ، فنا ← انتقال از دنیا به آخرت، ضرورت توجّه به مرگ و کوچ کردن از دنیا؛

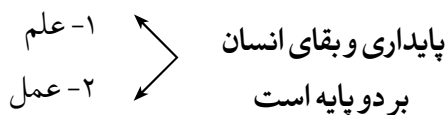
خداوند با این صفات انواع برکات را بر «خلق» نازل می کند.

راه سازی عالمانه، حرکت صالحانه

اساتید وارسته و امین، که برای ایفای نقش الهی خود به میدان می‌آیند؛ تدریس‌های آنان اعم از فیزیک، شیمی، طب، ادبیات و ... نیز مقدّس و نورانی خواهد بود. و چون «لَوْجِه الله» صورت پذیرفته است؛ ره‌آورد تلاش متعهدانه آنان تا ابد باقی است.

رابطه علم و عمل با وجه الله

گفتار مؤلف

پایداری تلاش‌های مادران گرامی

ایضاً مادران محترمی که وظایف خود را بر دو پایه علم و عدل انجام داده‌اند. و «آداب فرزندپروری» را به خوبی انجام داده، در محبّت به فرزندان رعایت «عدالت» را نموده باشند. ره‌آورد تلاش‌های شبانه روزی آنان در جهت تربیت فرزندان، تا ابد باقی است. [ضرورت آگاهی مادران گرامی از علوم روان‌شناسی، تعلیم و تربیت اسلامی، اخلاق اسلامی و توجّه به توصیه‌های طبّ ایرانی - اسلامی و تداوم مطالعات در این زمینه‌ها]؛ در اینکه تلاش‌های مادران گرامی با توجّه به شرایط آن تا ابد باقی است. و مصداقی از «وجه الله» می‌باشد. گفتاری از عالِمه‌ای فرزانه نقل می‌شود.

گفتار تربیتی از بانو مجتهد امین حرم علیها

این بزرگوار تأکید داشتند؛ مادران گرامی بسیار دقت نمایند. که در امر تربیت کودکان و رسیدگی به امور آنان قصوری نداشته باشند. و حقی از فرزند، در ایام کودکی اش، ضایع نشود. که در غیر این صورت در قیامت؛ مورد مؤاخذه الهی واقع خواهند شد.

به عنوان مثال مادری که به علت بی حوصله گی و یا مشغله زیاد؛ از [گرم نمودن] غذای کودک، خودداری می نماید. در قیامت مورد سؤال خداوند متعال واقع می شود. چون [کودکان هم از حقوق خود اطلاع ندارند. و هم توان دفاع از خود را ندارند]. و ایضاً موارد دیگری مانند عدم رعایت آداب اجتماعی، پوشش نامناسب در برابر کودکان ممیز، تذکر به کودک در حضور دیگران، برچسب زدن های تخریب کننده روحیه کودکان، تمسخر، بگومگوهای اولیا و بالاخره [تنبیه بدنی کودکان] که اولیا مشغول الذمه و بدهکار کودک خود می شوند. و می بایستی موجبات «رضایت» کودک را فراهم نموده و از او [حلیت] بطلبند. [ایفای کامل حقوق کودکان]، مهارت خواندن زبان بدن کودکان؛

گفتار مؤلف

با توجه به روایات که پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله می فرماید: «برکت در غذای گرم است». و حدیث دیگری که امام رضا علیه السلام می فرماید: «مصلحت است در اوّل هر صبح، نوشیدن آب گرم»، بایستی از مصرف غذای داغ و یا خنک، خودداری نمود. در راستای ایفای [حقوق کامل کودکان]؛ مادران جهت [تقویت

سیستم ایمنی کودکان]، به آنان غذای گرم شده و حرارت دیده، به ویژه «شیر» را استفاده نمایند. غذای حرارت ندیده؛ بیماری زاست. و زمینه ابتلا به برخی امراض را در بزرگسالی فراهم می‌کند. [مادران بی‌حوصله شیشه شیر کودک را به دست او ندهند؛ که خودش شیر سرد را بنوشد؛ بلکه او را در آغوش گرفته و شیر گرم را به او بنوشانند].

پیشنهاد به پژوهشگران

راهکارهای تقویت سیستم ایمنی از طریق غذای گرم

Approaches to boost immune system through warm food

در اینجا؛ از پزشکان عزیز و علاقمندان به طب سنتی ایران و مبانی طب اسلامی؛ ضمن سپاسگزاری از زحمات و خدمات بسیار ارزشمند آنان انتظار می‌رود؛ که در پژوهش‌های جدید خود به این مبحث توجه بیشتری مبذول فرمایند. که با کاربرد مفاد تحقیق در صحنه زندگی؛ بخش عمده‌ای از بیماری‌ها درمان و زمینه بروز دسته‌ی بزرگی از بیماری‌ها برچیده خواهد شد. و بدیهی است با ارایه بیشتر این مباحث علمی، مادران گرمی، پرستاران کودکان و سالمندان؛ التزام بیشتری در جهت گرم نمودن غذای کودکان و سالمندان خواهند نمود.

توصیه پزشکی

متخصص آسیب شناسی توصیه می‌کند. که حتی الامکان از خوردن آب سرد، آب یخ، آب معدنی و از آب سردکن‌ها خودداری شود. و به جای آب سرد از آب جوش که [اندرکی دهان را بسوزاند]؛ استفاده شود.

مصرف آب سرد به میزان زیاد و بدون «مُصلح» می‌تواند؛ موجب کاهش عملکرد مولکول NADH سلولی و کاهش انتقال الکترون برای سوختن مواد غذایی و تولید ناچیز انرژی گردد. این امر به نوبه خود باعث بروز اختلال در عملکرد سلولی در سراسر بدن؛ به خصوص اختلال عملکرد سلول‌های ایمنی بدن می‌گردد.

بنابراین در مورد آشامیدنی‌ها به خصوص آب؛ توصیه بر مصرف آب جوش و خرما، آب ولرم و یا شربت عسل به جای آب سرد به خصوص در زمان سرماخوردگی می‌باشد.

نتیجه: ره آورد تلاش‌های متعهدانه اولیا به خصوص مادران گرمی در امر تربیت فرزندان در ابعاد مختلف آن تا ابد باقی است.

نکته مصرف آب سرد فراوان با طبع سرد؛ باعث «دیابت» می‌شود. و از طرف دیگر نخوردن آب سرد موجب کار بهتر مولکول NADH سلولی و انتقال بهتر الکترون‌ها شده و موجب بهتر شدن سوخت و ساز کل سلول‌های بدن می‌گردد. پس بهتر است از آب جوش به جای آب سرد در دیابت استفاده شود. که عملاً در ماه مبارک رمضان این پدیده بهتر رخ می‌دهد.

خاطره مرسوم بودن نوشیدن آب گرم به جای آب سرد جهت رفع عطش در کشورهای آسیای جنوب شرقی؛

و اما ادامه مطالب آیه شریفه؛ پس «بقاء»؛ مختص خداست.
«وجه الله» یعنی آن چهره‌ای که خدای سبحان به سوی شئی ویژه یافردی خاص، ارایه کرده و این چهره ماندنی و باقی؛ بر پایه «علم» و «عدل» است.

پس تضمین بقا و سربلندی انسان در سایه تربیت الهی است. و عالمان عادل که «خداشناس» و «وظیفه شناس» بوده اند؛ از «وجه الله» سهمی دارند. و به همان اندازه از بقا بهره مند هستند. عالمان الهی پس از مرگ نیز زنده اند.

وجه الله شامل همه معصومان از پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تا امام زمان عَجَلُ اللَّهِ تَعَالَى؛ و مصداق بارز وجه الله؛ حضرت بقیة الله عَالِيهَا السَّلَام می باشد.

فراز بخش

آیات ۲۹-۳۰

موضوعات آیات

او هر روز در کاری جدید است. عدم آگاهی انسان از آفرینش های جدید الهی، نیازمندی دایمی تمامی موجودات به خداوند، آفرینش های جدید الهی در آسمان ها و زمین (تولّد ستارگان جدید و...)؛ بطلان عقاید یهود در مورد خداوند که جهان و جهانیان را رها نموده، نفی تفکّرات نیهیلیستی، گسترش سریع کهکشان ها با سرعتی بیش از سرعت نور؛

فراز

آیات مبارکه ۳۱-۳۲

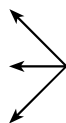
موضوعات آیات

حسابرسی کامل و سریع آدمیان و جَنّیان، توسط خداوند در قیامت؛

مکلف

مسؤل

مختار

جَنّ موجودی است

فراز یازدهم

آیات مبارکه ۳۳-۳۴

موضوعات آیات

جو شناسی Meteorology

خروج از جو زمین با امکانات برتر از معجزات علمی قرآن مجید،
خروج از جو زمین و صعود به آسمان به اذن و نیروی الهی، آسمان شناسی،
شگفتی آفرینش جو و فضا،
اقطار: جو شناسی؛

- ۱- حکومت مطلقه الهی در صحنه
قیامت و عدم توان فرار از حکومت الهی
- ۲- قدرت علمی و صنعتی بشر در دنیا

معانی سلطان

فازد وازد هشتم

آیت مبارکه ۳۵-۳۶

موضوعات آیات

احوال کافران در قیامت، عاقبت کفر و لجajt در برابر حق،
احاطه کافران توسط آتش و دود در قیامت هنگام محاسبات اعمال، عدم
توان فرار از حسابرسی در قیامت؛

فرانسیر دهم

آیات مبارکه ۳۷-۴۰

موضوعات آیات

به وقوع پیوستن قیامت، ذوب شدن آسمان و کرات آسمانی، اشاره به [حوادث طاقت فرسای قیامت] و از اخبار غیبی است. نزول فرشتگان به زمین، جنگ روانی کافران در صحنه قیامت و حسابرسی، (روان شناسی کافران در قیامت)؛

نکته مهم تربیتی، با توجه به تحولات جهان و حوادث طاقت فرسای قیامت، مهم‌ترین وظیفه، عدم ارتکاب محرمات الهی است.

مواقف و ایستگاه‌های قیامت، عدم پرسش در برخی مواقف، عدم سؤال خبری از کافران؛

کیفری
توبیخی
تقریری

انواع سؤالات
از کافران در رستاخیز

فراز چهاردهم

آیات سوره ۴۱-۴۵

موضوعات آیات

وجود آثار گناه در چهره مجرمان و گرفتن آنان توسط فرشتگان عذاب در قیامت؛ قادر نبودن کافران به فرار از چنگال فرشتگان؛ نشان دادن جهنّم به تکذیب کنندگان؛ عذاب‌های دردناک و غیرقابل تصوّر برای کافران، چرخانیدن و طواف مجرمان در جهنّم در میان آتش و آب جوشان جهنّم؛

۱- آبی در نهایت حرارت و سوزندگی [کیفیت آب]

۲- زمان: وقتی آب سوزان به مرحله‌ی نهایی برسد.

معانی
«آن»

زمانی که جهنّمیان در میان شعله‌های سوزان جهنّم می‌سوزند، «تشنه» می‌شوند. و تمنّای آب می‌نمایند. فرشتگان دوزخ به آن‌ها «آب جوشان» می‌دهند.

حمیم ← چشمه سوزان جهنم، در کنار جهنم؛

نحوه پذیرایی
از مجرمان

۱- آتش جهنم

۲- آب جوشان

فراز یابنزد

آیات مبارکه ۴۶-۵۹

موضوعات آیات

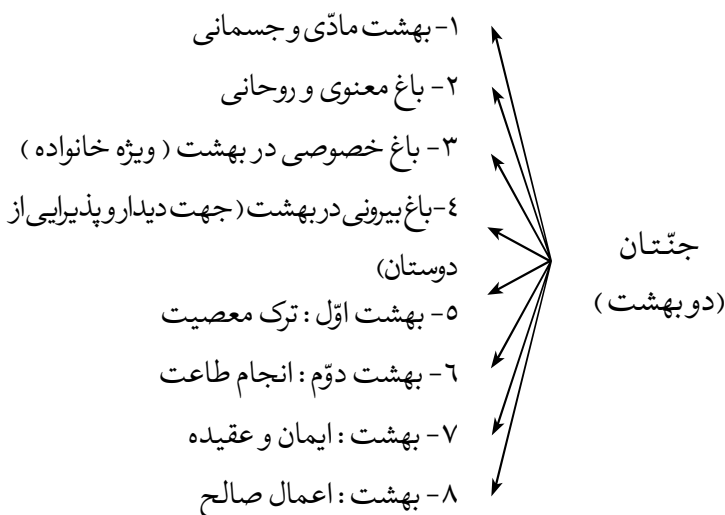
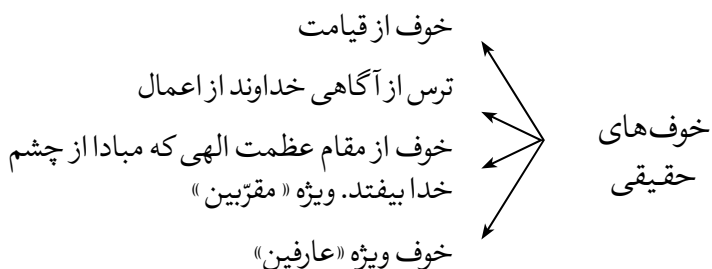
بهشت در انتظار خائفان،

قیام (احاطه علمی خداوند به اعمال)
جایگاه و مرتبه خداوند در ارتباط با انسان‌ها

مقام ربّ

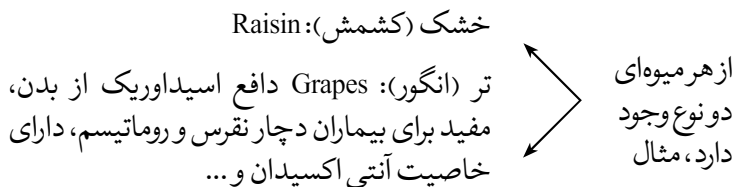
الف. پاداش: جهت اعمال نیک ب. عقاب: جهت اعمال ناپسند

امام صادق علیه السلام: خائف کسی است، که در اثر عقیده به خداوند؛ به درجه ترک اعمال زشت، موفق شود.

بهشت مقرّین و نعمت های آن

دو باغ بهشتی دارای انواع نعمت ها و درختان پر طراوت ، در آنها دو چشمه همیشه جاری است.

توصیه

پروفسور اوبرتن (Aubertin) به کلیه کسانی که نیاز به تصفیه خون دارند. مانند مبتلایان به فشارخون، افراد چاق و کسانی که حرکت نمی‌کنند. سالمندانی که یک جامی نشینند. و بیماران روماتیسم؛ مصرف انگور را توصیه می‌کند.

تکیه بر فرش‌های ابریشمی و آستری از دیبا، در دسترس بودن میوه‌های بهشتی، همسران بهشتی در نهایت علاقه به همسر؛ که هیچ جنّ و انسی از آنان خبر نداشته است. آن همسران مانند یاقوت و مرجان هستند. و این جزای اعمال صالحی است؛ که آنان قبلاً در دنیا انجام داده‌اند. و اما ادامه مباحث آیه شریفه؛

خشیت

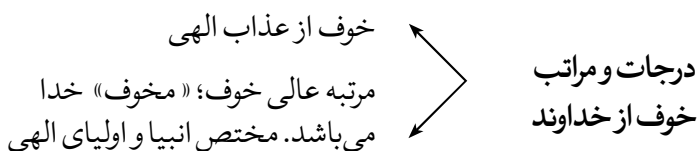
«خشیت» خوفی است؛ که از درک مقام عظمت الهی سرچشمه می‌گیرد. درک حضور خدا نصیب بزرگواری می‌شود؛ که خود را «تزکیه» نموده و مراقبت در انگیزه‌ها و حرکت‌های خود داشته، موازین الهی را همواره مدّ نظر داشته ولی با این وجود، از مقام بازرسی خداوند در نگرانی به سر می‌برند.

خوف از خدا، سرچشمه؛ تمام اصلاحات اخلاقی است. نهی نفس از تمایل به دنیا موجب «خشیت» انسان از «مقام» پروردگار است. تا جایگاهی همچون بهشت، برای او رقم بزند. و «غفلت» از عظمت خداوند، از عوامل جرأت انسان در انجام گناهان است. [تأثیر تذکرات وحیانی در قلوب خائفین]؛ نهی نفس از تمایل به دنیا موجب «خشیت» انسان از مقام پروردگار است. تا جایگاهی همچون بهشت برای او رقم بزند.

ارزش گریه از خوف خدا، ضرورت ترسیدن از عواقب شوم گناهان، ترس از خدا عامل دوری از گناهان، بهشتیان در دنیا غفلت از یاد خدا نداشته و جرأت انجام گناه حتی در اماکن خلوت را هم نداشتند. لذا به مقامات عالی در بهشت نایل می شوند. [ترک کارهای حرام] و در فضای مجازی [چت با نامحرم]، انواع گفت و گوهایی محرمانه با نامحرم در محافل، مجالس و در فضای مجازی؛

اثر ترس از خداوند ← عدم انجام خلاف در ظاهر و پنهان .
ضرورت ترسیدن از عاقبت شوم گناهان، نقش ایمان به قیامت و ترس از عذاب، ضرورت توجه به مرگ و نترسیدن از آن، برخی از عواقب سوء عدم ترس از خدا، عدم مشاوره با افراد ترسوی سودجو؛ مشورت با اهل قرآن؛

گفتار مؤلف

ترس از خدا در ترسانیدن دیگران

با توجه به این که مسلمان بایستی همواره «خدا ترس» باشد و از اقدام به کارهایی که به اطرافیان خود «زیانی» رساند. خودداری نماید. متأسفانه برخی از افراد بر اثر سوء تربیت؛ ترس از خدا در آن ها بسیار ضعیف بوده، باروش های گوناگون [گاه با نگاه غضب آلود، کلام و لحن کلام]؛ به طور جدی یا شوخی اقدام به ترسانیدن افراد می نمایند. و موجبات

دوری از رحمت الهی را برای خود فراهم می‌آورند. از این کار در روایات نکوهش شده است. در این مورد با استناد به روایت؛ مبحث کوتاهی ارایه می‌شود. امام علی علیه السلام می‌فرماید: [مسلمانان را مترسان].

گفتار تربیتی

اگر مادری را در ایام بارداری؛ طوری بترسانند؛ که «بدن» مادر بلرزد. بر روی پوست بدن جنین، لگه‌های قهوه‌ای رنگ ایجاد می‌شود. که عوام اصطلاحاً به آن «ماه گرفتگی» می‌گویند. و ایضاً اثرات سوء روانی و جسمی ترسانیدن کودکان توسط اولیا و یا مربیان؛ (هیجان ترس و اولیاء و مربیان). از اولیا و مربیان گرامی، عاجزانه خواهشمند است که به «زبان بدن» کودکان به هنگام ترسانیدن آنان دقت بیشتری مبذول فرمایند.

ترس از خدا در خلوت با نامحرم

عدم خلوت با نامحرم، بر اساس روایات حتی اگر دو فرد نامحرم در مکانی به نحوی حضور داشته باشند؛ که امکان ورود فرد دیگری نباشد؛ نفر سَوَم آنان «شیطان» است. و انسان مؤمن خود را در معرض وسوسه شیطانی و تهمت قرار نمی‌دهد.

در اینجا به تناسب اهمیت موضوع؛ دیدگاه حضرت آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه را یادآور می‌شوم.

مسأله ۸۱۴ توضیح المسایل

حضور زن و مرد نامحرم در مکان خلوت که شخص دیگری نمی‌تواند به آنجا وارد شود، اشکال دارد. و «احتیاط واجب» ترک آن مکان است. و نماز خواندن در آنجا نیز اشکال دارد. نماز «باطل» است.

فرازشائزدهم

آیات مبارکه ۶۰-۶۱

موضوعات آیات

آیه : هل جزاء الإحسان آیه‌ای است مطلق و منحصر به فرد؛ جبران نیکی‌های افراد حتی اگر کافر باشند. بلکه جبرانی بهتر و بالاتر؛ حکم آیه جهان شمول است؛ و جاودانه؛ اصل مترقی و جاودانه پاسخ نیکی، به نیکی افزون‌تر؛ چون او آغاز کننده نیکی بوده است. پاداش خداوند در قیامت؛ بیشتر از عمل انسان در دنیا است.

تفاوت احسان و عدالت

احسان ← برتر از عدالت است. احسان، انجام وظیفه بیش از حد، و کم‌تر از آنچه در حق اوست؛ بگیرد.
عدالت ← انسان آنچه برعهده اوست انجام بدهد. و آنچه متعلق به اوست بگیرد.

فراز بهشت

آیات مبارکه ۶۲-۶۹

موضوعات آیات

مراتب بهشت

و پایین تر از آنها، دویاغ بهشتی دیگر، که هر دو خرم و سرسبز هستند.
سلسله مراتب بهشت به تناسب ایمان و اعمال صالح افراد است.
بهشت از طلا ← ویژه مقربان (اولیای الهی)
بهشت از نقره ← جهت اصحاب یمین

عسل	}	دو چشمه جوشان بهشتیان
شیر		

الف: خوردن خربزه عبادت است؛ با توجه
به زمان مفید آن،

ب: ده ویژگی خربزه: دافع سنگ مثانه و ...

ج: زنان باردار و خربزه

۱. میوه بوته‌ای
Melon (خربزه)

الف: (نُه خاصیت خرما)،
قبلاً ذکر شده است.

۲. خرما
Phoenix dactylifera

الف: ارزش معنوی خوردن انار
(زمان خوردن انار: قبل از غذا)

ب: پایین آورنده قند خون در افراد دیابتی

ج: کوچک کردن محل ضایعات
آنزواسکلروتیک در بیماران قلبی

۳. انار
Punica granatum

نکته براساس روایات تأکید بر خوردن « انار شیرین » است.

لطیفه از میان میوه‌های خوشمزه؛ انگور سلطان است. و

وزیرش خربزه !

میوه‌های فراوان در بهشت، انار و خرما میوه‌ای بهشتی؛

در خیمه‌های بهشتی زنانی دارای اخلاق نیکو و زیبا روی که هیچ
انسان و جَنّی قبلاً از وجود آنان خبر نداشته و تماسی نداشته‌اند. بر
تخت‌هایی با پارچه‌های سبز رنگ در کمال عزّت تکیه زده‌اند. و این‌ها
نمونه‌هایی از نعمت‌های پر برکت و زوال ناپذیر الهی برای انسان‌های
وارسته است.

فراز هجدهم

آیات مبارکه ۷۰-۷۸

موضوعات آیات

انواع کامیابی‌های ابدی در بهشت

در آن باغ‌های بهشتی، حوریه‌هایی مصون از منظر «اغیار»؛
خیر ← صفات نیک (جمال معنوی) زیبا سیرت،
حُسن ← زیبایی و جمال ظاهر، زیبا صورت، حور کنایه از جمال و
زیبایی کامل جسمانی؛ تجلّی زیبایی در چشم زیباست.
این زنان سفید چهره و زیباروی؛ تنها تعلق به همسران خود دارند. و از
دیگران مستور و پنهانند.
متکئین: بیان حال ساکنان در جوار رحمت الهی است. این تعبیر قرآنی،
بیان «نهایت آرامش بهشتیان» است.
این کامیابی؛ شامل تمام زنان و مردان مؤمن بزرگوار و «عدالت پیشه»

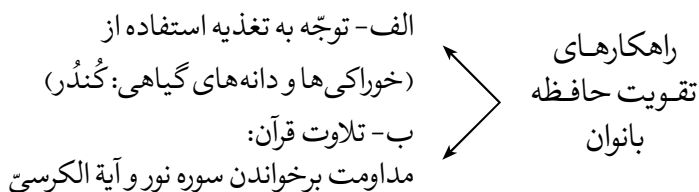
در دنیا بوده است. و آوردن ضمیر مؤنث در این آیات، از باب [تغلیب] است.

زیباتر و جالب‌تر از حوریان بهشتی!

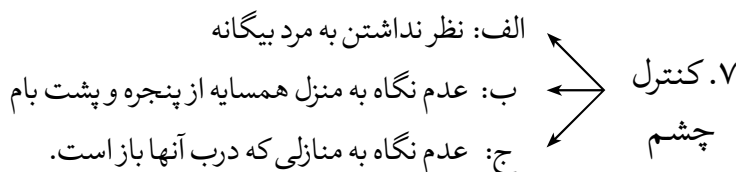
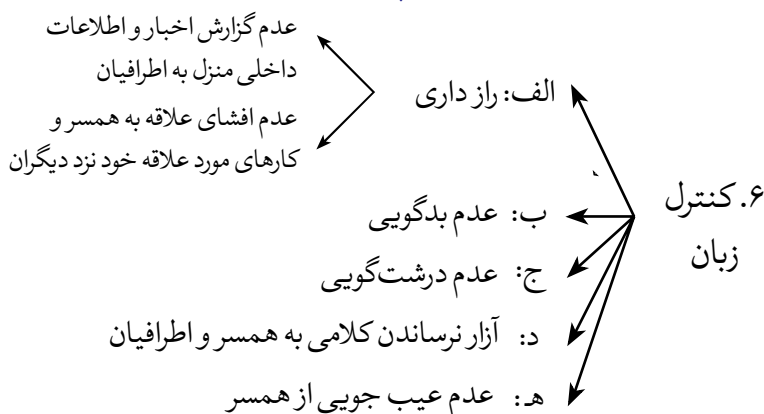
زنان برگزیده‌ای که در دنیا، با تقوا و ترس از خدا زندگی کرده‌اند. حافظ مرزهای الهی بوده، مرتکب محرمات الهی نشده، در دل آن‌ها مرد بیگانه‌ای راهی نداشته، و صاحب کمالات اخلاقی بوده‌اند. بنا به نظرات مفسرین؛ این بانوان شایسته و اندیشمند در بهشت زیباتر و جالب‌تر از حوریان بهشتی هستند. زنان بهشتی الگوی زنان دنیایی؛

صفات عالی زنان صاحب کمال دنیایی

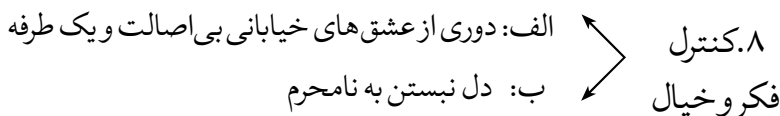
- ۱- پاکی و پاکیزگی، مراتب چهارگانه طهارت؛
- ۲- تدبیر منزل [از مصادیق تقوا]؛ تغییر دکوراسیون منزل، حتی در حدّ جابه‌جایی آینه و گلدان‌ها، پاداش بی‌نهایت خداوند به بانوان، جهت انجام امور در منزل، داشتن سرگرمی‌های مفید بانوان در منزل به عنوان مثال: [بافندگی] با تأکید بر روایات، اُنس با گل و گیاه؛
- ۳- خردورزی و خردمندی

- ۴- عدم اعتقاد به خرافات [خرافات بیچاره‌کننده بانوان، مانند: چهارشنبه سوری و شکستن تخم مرغ برای چشم زخم و...]؛
- ۵- دهان خوش‌بو؛

نگاه حرام رهبر تمام «فتنه‌ها» است.

- ۹ - عدم خودآرایی برای نامحرم و روی خوش نشان ندادن به بیگانه
- ۱۰ - عدم خودنمایی در محافل و مجالس و خودنمایی از پنجره
- ۱۱ - نگه داشتن حریم مناطق ممنوعه ارتباطی بایگانه
- ۱۲ - دوری از غرور، فریب‌کاری و نیرنگ نسبت به همسر؛ که به فرموده قرآن کریم: «همانا مکر و فریب زنان بزرگ است»؛

نکته

درخت مکر برخی از زنان؛ هزاران ریشه دارد.

۱۳- همسر دوستی، که یکی از مصادیق آن «خوش لباس» بودن در محیط خانواده است. آراستگی برای همسر؛

گفتار مؤلف

رعایت بهداشت ازدواج

اگر کسی در هنگام «انعقاد نطفه»؛ به یاد معشوق قبلی و یافرد نامحرمی باشد. بر اساس اقتباس از روایات؛ تأثیرات سوء اخلاقی و روانی برای فرزند به همراه دارد. و رگه‌هایی از زنا در فرزند ایجاد می‌شود. از عوامل مهم تأثیرگذار بر فرزند؛ کنترل فکر و خیال زوجین در این لحظه مهم می‌باشد. همسر دوستی و تمایل به بچه‌دار شدن؛ در افزایش ضریب هوشی فرزند؛ تأثیر اساسی دارد.

ترجمه ابستدای آیات به لاتین

سورة الرَّحْمَنِ

SURAT AL - RAHMAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In the Name of ALLah,

① الرَّحْمَنِ

1. The All - beneficent

② عَلَّمَ

2. has taught

③ خَلَقَ

3. He created

④ عَلَّمَهُ

4. [and] taught him

⑤ الشَّمْسِ

5. The sun

⑥ وَالنَّجْمِ

6. and the herb

⑦ وَالسَّمَاءِ

7. the sky

⑧ أَلَّا تَطْغَوْا

8. declaring, Do not infringe

⑨ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ

9. Maintain the weights

⑩ وَالْأَرْضِ

10. And the earth

⑪ فِيهَا فَاكِهَةٌ

11. In it are fruits

⑫ وَالْحَبِّ

12. grain

⑬ فَبِأَيِّ

13. So which of

١٤ خلق

14. He created

١٥ وخلق الجانّ

15. and created the jinn

١٦ فبأيّ

16. So which of

١٧ ربّ المشرقين

17. Lord of the two easts,

١٨ فبأيّ

18. So which of

١٩ مرج

19. He merged

٢٠ بينهما

20. between them

٢١ فبأيّ

21. So which of

٢٢ يخرج

22. From them emerge

٢٣ فبأيّ

23. So which of

٢٤ وله الجوار المنشآت

24. His are the sailing ships

٢٥ فبأيّ

25. So which of

٢٦ كلّ من

26. Everyone

٢٧ ويبقى

27. yet lasting

٢٨ فبأيّ

28. So which of

٢٩ يسأله

29. asks Him

﴿٣٠﴾ فَبَأَيِّ

30. So which of

﴿٣١﴾ سَنُفْرِغْ

31. We shall soon make

﴿٣٢﴾ فَبَأَيِّ

32. So which of

﴿٣٣﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ

33. O company of jinn and humans !

﴿٣٤﴾ فَبَأَيِّ

34. So which of

﴿٣٥﴾ يَرْسِلْ عَلَيْكُمَا

35. There will be unleashed

﴿٣٦﴾ فَبَأَيِّ

36. So which of

﴿٣٧﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ

37. When the sky is split open ,

﴿٣٨﴾ فَبَأَيِّ

38. So which of

﴿٣٩﴾ فَيَوْمَئِذٍ

39. On that day

﴿٤٠﴾ فَبَأَيِّ

40. So which of

﴿٤١﴾ يَعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ

41. The guilty will be recognized

﴿٤٢﴾ فَبَأَيِّ

42. So which of

﴿٤٣﴾ هَذِهِ

43. This is the

﴿٤٤﴾ يَطُوفُونَ

44. They shall circuit

فَبَأَيِّ

45. So which of

وَلَمَنْ

46. For him who

فَبَأَيِّ

47. So which of

ذَوَاتَا

48. Both abounding

فَبَأَيِّ

49. So which of

فِيهِمَا

50. In both of them

فَبَأَيِّ

51. So which of

فِيهِمَا

52. In both of them

فَبَأَيِّ

53. So which of

مَتَكِّئِينَ

54. [They will be reclining]

فَبَأَيِّ

55. So which of

فِيهِنَّ

56. In them are

فَبَأَيِّ

57. So which of

كَأَنَّهُنَّ

58. As though they were

فَبَأَيِّ

59. So which of

هَلْ

60. Is the

فَبَأَيِّ

61. So which of

٦٢ ومن دونهما

62. Beside these two

٦٣ فبأى

63. So which of

٦٤ مدهامتان

64. Dark green.

٦٥ فبأى

65. So which of

٦٦ فيهما

66. In both of them

٦٧ فبأى

67. So which of

٦٨ فيهما

68. In both of them

٦٩ فبأى

69. So which of

٧٠ فيهنّ

70. In them are

٧١ فبأى

71. So which of

٧٢ حور

72. Houris

٧٣ فبأى

73. So which of

٧٤ لم يطمهنّ

74. has not touched them before

٧٥ فبأى

75. So which of

٧٦ متّكئين

76. Reclining

٧٧ فبأى

77. So which of

٧٨ تبارك اسم

78. Blessed is the Name

فهرست منابع

منابع عربی

منابع اینترنتی

REFERENCES

فهرست کتب

کتابنامه

فهرست کتب

الف

- اخلاق ترجمه کتاب الأخلاق، برگرفته از صفحات، ۳۹۴، ۱۴۶، ۷۹، ۵۲.
- آرامش روانی و مذهب، برگرفته از صفحات، ۱۵۱-۱۴۸.
- اربعین حدیث، برگرفته از صفحات، ۲۲۲، ۱۴۲، ۹۹، ۷۵، ۷۱، ۱۴.
- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۵ ص ۲۹۳.
- التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، ج ۸، ص ۵۴.
- الفروغ فی اللغة، برگرفته از: ص ۲۲۹.
- القرآن الکریم مصحف الخیره، دلیل المتحیرین، ص ۵۳۱.
- القرآن الکریم، التقسیم الموضوعی المفهرس، برگرفته از صفحات، ۵۳۱-۵۳۳.
- القرآن الکریم، ترجمه قرآن براساس تفسیر المیزان، برگرفته از: صفحات، ۵۳۱-۵۳۳.
- القرآن الکریم، مصحف متشابه الآیات، تلخیص صفحات، ۵۳۳-۵۳۱.
- الکافی، ج ۲، برگرفته از: ص ۳۶۸.
- الکافی، ج ۸، برگرفته از: ص ۲۵۷.
- آیه الکرسی، برگرفته از: صفحات، ۴۲-۴۷.
- انوار درخشان در تفسیر قرآن، ج ۱۶، تلخیص صفحات، ۱۰۳-۱۰۱، ۹۷، ۹۵، ۸۳.
- با علامه در مجمع البیان، ج اول، برگرفته از صفحات، ۹۴۶-۹۴۵، ۸۱۰-۸۰۹، ۵۹۴-۵۹۳.
- با علامه در مجمع البیان، ج دوم، برگرفته از: صفحات، ۱۰۵۵، ۲۶۱، ۶۸-۶۷.

ب

- بانوی مجتهد ایرانی، برگرفته از: صفحات ۱۲۸-۱۲۷.
- برگه از دفتر آفتاب، برگرفته از: صفحات ۲۰۹.
- بصائر زوت التَّمییز، ج ۱، ص ۹۸.
- پژوهشی پیرامون تدبیر در قرآن کریم، برگرفته از صفحات: ۲۳۲، ۹۱، ۶۱، ۵۸، ۵۷، ۲۸.
- تدبیر در قرآن کریم، برگرفته از صفحات: ۱۰۵، ۱۰۴.
- ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن کریم، ج ۲، ص ۱۶۰.
- ترجمه نهج البلاغه، تلخیص: صفحات، ۶۴۵، ۶۳۰، ۶۲۰، ۶۱۵، ۶۰۳، ۶۰۰، ۵۹۳، ۵۹۲، ۵۸۷، ۵۸۵، ۵۸۰، ۵۴۰، ۵۳۸، ۵۳۶.
- تغذیه در طب ایرانی، اسلامی، تلخیص صفحات، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۰، ۷۶، ۷۱، ۲۲، ۲۱.
- تفسیر الصّافی، ج ۵، صفحات ۱۶۰، ۱۱۱.
- تفسیر المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۱۹، ص ۱۰۶.
- تفسیر زنان، ج ۱، برگرفته از صفحات، ۴۶۴، ۴۵۱، ۱۴۸، ۲۰، ۱۲، ۹، ۳.
- تفسیر زنان، ج ۲، برگرفته از صفحات: ۲۸۳، ۲۸۰، ۲۷۸، ۲۷۵، ۲۶۸، ۲۶۷.
- تفسیر قرآن کریم آیات برگزیده، ص ۲۲.
- تفسیر قمی، برگرفته از ص ۳۴۴.
- تفسیر کاشف، ج ۷، تلخیص صفحات، ۳۵۵-۳۵۱.
- تفسیر موضوعی قرآن کریم، صورت و سیرت انسان، برگرفته از صفحات: ۲۵۴، ۲۷.
- تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۱۵۰.
- تفسیر نمونه، ج ۲۳، ص ۸۹.
- تفسیر یک جلدی مبین، برگرفته از صفحات: ۵۳۳-۵۳۱.
- حفظ روان و برتر قرآن به روش موضوعی، جزء دوم، تلخیص صفحات، ۱۸۴ - ۱۸۲.
- خدایا با دردها چه کنیم؟ برگرفته از صفحات: ۲۶۱، ۲۰۸، ۱۹۵، ۷۷، ۴۸، ۳۹.

پ

ت

ح

خ

- ر** ■ رساله توضیح المسایل آیت الله مکارم شیرازی، ص ۱۵۶.
- رمزه‌های آیات مشابه، برگرفته از: ص ۶۹۷.
- س** ■ سبک زندگی بانوان (راهی به سوی پاکدامنی)، ص ۳۱.
- ف** ■ فرهنگ آیات فقهی قرآن کریم، صفحات: ۲۴۳، ۲۰۸، ۲۰۷، ۲۰۶، ۷۶.
- فروغی از جهان روشنایی، ص ۳۶.
- ق** ■ قاموس قرآن، ص ۶.
- قرآن حکیم همراه با ترجمه و شرح آیات منتخب، برگرفته از صفحات: ۵۳۲، ۵۳۳.
- ط** ■ طب الرضا علیه السلام، صفحه ۵۴.
- طب الکبیر، برگرفته از صفحات: ۱۶۵، ۱۵۲، ۸۵، ۸۴، ۶۳، ۵۱.
- گ** ■ گنجینه احادیث پزشکی، برگرفته از صفحات: ۲۱۱، ۱۷۶، ۱۷۵، ۱۲۳، ۱۱۹.
- گناهان کبیره، تلخیص صفحات، ۴۰۵، ۴۰۴، ۴۰۰، ۳۹۲، ۳۹۰.
- م** ■ مثلث سلامت، تلخیص صفحات: ۱۱۶، ۴۶، ۲۸، ۱۹، ۱۲.
- مجمع البحرین، ج ششم، برگرفته از صفحات: ۱۷۴-۱۷۳، ۱۴۵.
- من لایحضره الفقیه، ص ۵۲۲.
- مفاتیح الحیاه: تلخیص صفحات، ۵۹۸، ۵۹۶، ۲۴۸.
- مفردات، ص ۸۵۶.
- معراج السعادة: تلخیص و برگرفته از: ۱۳۰، ۱۲۹، ۱۲۷، ۱۰۲.
- ن** ■ نجوم محاسباتی و کاربردی، برگرفته از صفحات: ۲۸۳-۲۷۱، ۲۴۶.
- نشاط در خانواده، ص ۲۳۳.
- و** ■ وسواس شناخت و راه های درمان، برگرفته از صفحات: ۴۳-۴۰.
- هـ** ■ هزار و یک نکته از قرآن کریم، برگرفته از صفحات: ۶۲۴، ۵۷۲، ۵۱۹، ۴۵۳، ۴۵۲، ۴۵۱، ۳۲۷-۵۵، ۵۶.

منابع عربی

- البرهان فی تفسیر القرآن، مرحوم سیدهاشم بحرانی، ج ۵، بعثت، ۱۳۷۴ هـ.
- التّحقیق فی کلمات القرآن الکریم، حسن مصطفوی، ج ۸، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۸.
- الفروغ فی اللّغة: ابوهلال عسکری، دارالآفاق الجديدة، بیروت، لبنان، ۱۴۰۰ هـ.
- القرآن الکریم، التّقسیم الموضوعی المفهرس، ادهم فادی الجعفری، دارغارحراء، دمشق، سوریه، ۲۰۱۵ م.
- القرآن الکریم مصحف الخیرة، دلیل المتحرّین، الشّیخ علی غزوی، دارالإرشاد، بیروت، لبنان، ۲۰۱۴ م.
- القرآن الکریم، مصحف متشابه الآیات، ادهم فادی الجعفری، دارغارحراء، دمشق، سوریه، ۱۴۳۴ هـ - ۲۰۱۳ م.
- الکافی، ج ۲، محمّدين یعقوب کلینی، دارالکتب الإسلامیة، چاپ چهارم، تهران، ۱۴۰۷ هـ.
- الکافی، ج ۸، محمّدين یعقوب کلینی، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۴۰۷ هـ.
- المیزان فی تفسیر القرآن، علامه طباطبائی، ج ۱۹، چاپ دوم، مؤسسه اعلمی، بیروت، لبنان، ۱۳۹۰.
- بصائر زوت التّمییز، فیروزآبادی، جلد یک، چاپ پنجم، وزارت الأوقاف مصر، ۱۴۱۶ هـ. ق.
- تفسیر الصّافی، فیض کاشانی، ج ۵، کتابخانه امیرالمؤمنین، اصفهان، ۱۴۰۶ هـ.
- تفسیر قمی، علی ابن ابراهیم قمی، ج ۲، چاپ سوم، دارالکتب، قم، چاپ سوم، ۱۳۶۳ هـ.
- مفردات، راغب اصفهانی، دارالشّامیه، بیروت، لبنان، ۱۴۱۲ هـ.
- من لایحضره الفقیه، ابن بابویه، ج ۳، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۳ هـ.
- وافی، فیض کاشانی، ج ۴، کتابخانه امیرالمؤمنین، اصفهان، ۱۴۰۶ هـ.

کتابنامه

- اخلاق، ترجمه کتاب الأخلاق، عبدالله شبر، مترجم: محمدرضا جباریان، چاپ چهارم، هجرت، ۱۳۷۸.
- آرامش روانی و مذهب، دکتر صفدر صانعی، چاپ شانزدهم، کنکاش، ۱۳۶۱.
- اربعین حدیث، امام خمینی (ره)، چاپ سوّم، طه، ۱۳۶۸.
- انوار درخشان در تفسیر قرآن، ج ۱۶، حجة الإسلام حاج محمدالحسینی الهمدانی، حوزه علمیّه قم، ۱۴۰۴ هـ.
- القرآن الکریم، ترجمه قرآن بر اساس المیزان، سید محمدرضا صفوی، ۱۳۸۶.
- آیه الکرسی، قاسم ایمانی، صفحه نگار، ۱۳۹۰.
- با علامه طبرسی در مجمع البیان از منظر پرسش و پاسخ در زمینه های معارف و علوم قرآنی، جلد اول، مراد علی شمس، زائر آستان مقدس، ۱۳۹۱.
- با علامه طبرسی در مجمع البیان از منظر پرسش و پاسخ در زمینه های معارف و علوم قرآنی، جلد دوّم، مراد علی شمس، زائر آستان مقدس، ۱۳۹۱.
- بانوی مجتهد ایرانی، ناصر باقری بید هندی، دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه علمیّه قم، ۱۳۶۰.
- برگگی از دفتر آفتاب، رضا باقی زاده، کمال اندیشه، ۱۳۹۰.
- پژوهشی پیرامون تدبّر در قرآن، ولی الله نقی پورفر، چاپ پنجم، اسوه، ۱۳۸۷.
- تدبّر در قرآن، گروه تحقیقاتی تدبّر در قرآن کریم، ج ۲۴، دارالعلم، ۱۳۸۹.
- ۲۸. ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن کریم، راغب اصفهانی، مترجم: غلامرضا خسروی، ج ۲، مرتضوی، ۱۳۷۰.
- ترجمه نهج البلاغه، استاد محمد دشتی (ره)، چاپ سوّم، آثار فرهنگ برتر، ۱۳۹۷.

- تغذیه در طب ایرانی-اسلامی، مؤلفین: دکتر کرد افشاری، دکتر محمدی کناری، دکتر اسماعیلی، دکتر مقیمی، چاپ شصت و نهم، ژلال کوثر، ۱۳۹۵.
- تفسیر زنان، دکتر محمد بیستونی، ج اول، به نشر، ۱۳۸۸.
- تفسیر زنان، دکتر محمد بیستونی، ج دوم، به نشر، ۱۳۸۸.
- تفسیر قرآن (آیات برگزیده)، محسن قرائتی، چاپ بیست و پنجم، باقری، ۱۳۹۰.
- تفسیر کاشف، علامه محمد جواد مغنیه، چاپ چهارم، بوستان کتاب، ۱۳۹۲.
- تفسیر موضوعی قرآن، صورت و سیرت انسان در قرآن، آیت الله جوادی آملی، چاپ هشتم اسراء، ۱۳۹۱.
- تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی، ج ۲۳، چاپ دهم، دارالکتب الإسلامیة، ۱۳۷۱.
- تفسیر یک جلدی مبین، استادابوالفضل بهرام پور، آوای قرآن، ۱۳۸۹.
- حفظ روان و برتر قرآن به روش موضوعی، مؤلف، چاپ دوم، روزاندیش، ۱۳۹۱.
- خدایا بادردها چه کنم؟ بیماریهای خاص زنان و دختران همراه با احکام شرعی، زبیده خدایی چاپ ششم، قلم زنان، ۱۳۹۲.
- رساله توضیح المسائل آیت الله مکارم شیرازی، امام علی بن ابی طالب، چاپ هفتاد، ۱۳۹۵.
- رمزهای آیات مشابه، حسین ابراهیم نژاد، جامعة القرآن، ۱۳۹۴.
- سبک زندگی بانوان (راهی به سوی پاکدامنی)، داوود عارفی، پاسدار اسلام، ۱۳۹۳.
- طب الرضا علیه السلام، مترجم: امیر صادقی، چاپ ششم، معراجی، ۱۳۸۱.
- طب الکبیر، از کلام پیامبر، امام جعفر صادق، امام رضا و ائمه اطهار (علیهم السلام)، محسن شکری پینوندی، چاپ پنجم، الهام نور، ۱۳۹۴.
- فروغی از جهان روشنائی، مؤلف، چاپ دوم، روز اندیش، ۱۳۸۳.
- فرهنگ آیات فقهی قرآن کریم (براساس موضوعات فقهی)، استاد محمد اراکی، اسوه، ۱۳۸۳.
- قاموس قرآن، علی اکبر قرشی، ج ۶، چاپ ششم، دارالکتب الإسلامیة، ۱۴۱۲ هـ.
- گناهان کبیره، جلد اول، شهید آیت الله سید عبدالحسین دستغیب، جزایزی، چاپ هفتم، ۱۳۸۶.
- گنجینه احادیث پزشکی، مسعود سجودی، آوای ترنم، ۱۳۹۳.
- مثلث سلامت، دکتر حسن اکبری، چاپ چهارم، آموزش های بنیادی، ۱۳۹۳.

- معراج السعادة، ملا احمد نراقی (ره)، چاپ چهارم، پیام مقدّس، ۱۳۹۴.
- مفاتیح الحیاة، آیت الله جوادی آملی، چاپ دویست و هشتم، اسراء، ۱۳۹۶.
- مجمع البحرين، فخرالدین طریحی، محقق: احمد حسینی اشکوری، مرتضوی، چاپ سوّم ۱۳۵۷.
- نجوم محاسباتی و کاربردی، غلامرضا دژکامه، پیام امروز، ۱۳۸۴.
- نشاط در خانواده، سید حسین موسوی، چاپ بیست و ششم، دارالطب قم، ۱۳۹۷.
- وسواس، شناخت و راه های درمان، علی محمد حیدری نراقی، میثم تمار، ۱۳۸۵.
- هزارویک نکته از قرآن کریم، اکبر دهقان، چاپ ششم، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، ۱۳۸۵.

منابع اینترنتی

- al-ershad@live.com
- www.esra.ir
- www.Qaraati.ir

REFERENCES

- Shakir M.H. (2009) HOLY Qur'an, Ansariyan Publications.
- Quli Qara,i , Ali, New York (2006) The Qur'an With a Phrase-by-Phrase English Translation Published by; Tahrike Tarsile Qur'an, Inc.
- Saffarzadeh, Tahereh, (2006) The Holy Qur'an, Tehran; Pars ketab.

